

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 4. SSS. Trinitatem ama, non offende. Ex Patribus, & alijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

obumbratione S. Spiritus, & incendiō. Vultus audire beneficium Patris? *misit Filium suum*. Joan. 3. 17. qui fortem alligavit diabolum. Consilium dedit nobis, quando dixit: *hic est Filius meus dilectus*. Matth. 3. 17. Obumbratione Spiritus *virtus Altissimi obumbravit tibi*. Luc. 1. 35. Incendiō enim charitatis incentiva carnis repellit. Blesensis f. 3. de S. Vincentio.

§. III.

SSS. Trinitas colenda, laudanda.

Ex Veteri, & Novo.

Faciamus hominem. Gen. 1. 26. Hinc incipies teipsum cognoscere, Nondum in ulla molitione hæc vox scripta est. *Fiat lux*; Cælum: sed sine consultatione. Stellæ; sed nulla præcessit deliberatio. Pelagus, atque innumerabilia maria, ad iubentis vocem extiterunt. Non, ut in aliis rebus, dixit, *fiat* homo. Disce pretium, ac dignitatem tuam. *Faciamus*, sapiens consulit, artifex meditatur. Et quid deest arti ejus? Quānam difficultate adductus consulit; ut absolutum, & perfectum, elaboratumque, faciat charum opus suum? An? ut ostendat, te perfectum esse apud Deum? Cur autem non dixit, *facito*; sed *faciamus*? ut scias, Patrem fecisse per Filium, & Filium Paternā creasse voluntate: laudaresque Patrem in Filio, & Filium in Spiritu S. S. Gregor. Nyss. Orat. in ea Scripturæ verba: faciamus hominem.

Vespere, & mane, & meridie, narrabo &c. Psal. 54. 18. Consuetudo ter orandi in die legitur aliam apud Daniele 6. 13. fortasse in honorem SSS. Trinitatis; cujus mysterium Prophetis non erat incognitum, Belarminus hic.

Et clamabant alter ad alterum, & dicebant: Sanctus! Sanctus! Sanctus! &c. Isa. 6. 3. Dicamus & nos: *Sanctus* &c. Sanctus in creatione, Sanctus in redemptione, Sanctus in sanctificatione nostra. Sanctus in coelo, Sanctus in terra, Sanctus in gehenna. Sanctus in gloria, Sanctus in gratia, Sanctus in iustitia. Sanctus glorificans Angelos, Sanctus iustificans homines, Sanctus puniens demones. Sanctus in utero, Sanctus in præsepio, Sanctus in patibulo. Sanctus in miraculis, Sanctus in doctrinis, Sanctus in exemplis. Sanctus in Christianis, Sanctus in Judæis, Sanctus in Gentibus. Sanctus in potentia, Sanctus in sapientia, Sanctus in providentia. Sanctus Pater, Sanctus Filius, Sanctus Spiritus S. Cornelius hic.

Non tetigit eos omnino ignis. Dan. 3. 50. Edax ignis in tribus pueris sanctum, & divinum, Ternarium reverebatur, & tremebat. S. Chrysost. in Pl. 96.

Ut sint unum, sicut & nos unum sumus. Joan. 17. 22. Et Monachi, & Ecclesiastici, Trinitatem exprimant. Plures personæ sunt; sed natura una. Idem sapiant; quamvis alter præsit, ministret alter. Non con-

fundendæ personæ: alia est enim persona Patris, - sed tamen natura una, unaque voluntas. Non Dominus, sed Pater, audiatur in nobis: non servus intra nos, sed Filius, compelletur. Quique ex his prodeunt, non mancipia putentur; sed amoris fectus. Olival. 12. Strom. §. Rogo Pater.

Ex Patribus & aliis.

Submittimus nos Patri; ut sanctificemur: submittimus nos Filio; ut hoc ipsum fiat: submittimus nos Spiritui S.; ut id efficiamur, quod ille est, ac dicitur. S. Gregor. Niss. Orat. in diem Lum. Animus, ab iracundia alienus, templum est Spiritus S. In Spiritu mansuetudinis caput Christus inclinat: & mens pacifica S. Trinitatis est domicilium. S. Nilus or. 4. de ira.

Aripando fratri charissimo. Exigis, dilectissime fili, ut tibi aliquid scribam: & qui, me dictante, frequenter aliis scriptitas, ut tibi quoque aliquid scribatur, imploras. Sed unde scriptori congruentius incipiam scribere, quā a scribendi ipsius Musicæ dignitate? In te quippe, qui scribis, tres sunt digiti, & una manus: cui verò scribis, tres Personæ, & unus Deus. Cum igitur ex diversis apicibus continuum ducis articulum; ad illum semper unum tua dirigatur intentio; cujus in temetipso, per quandam similitudinem, conspicias Sacramentum. B. Petrus Dam. l. 6. ep. 18.

Fidem tibi non fallam, o Pater expers principia! non fallam fidem, o sermo Unigenite! non fallam fidem o Sancte Spiritus! scio, quid professus fuerim; a quo me disjunxerim, & cui me adjunxerim. S. Gregor. Naz. orat. 11. Adv. Arianos.

Honora Patrem meum, dilige me, obedi S. Spiritui meo. Revel. S. Brig. l. 1. c. 3. V. C.

Miles suspensus in tertium diem vixit, ob SSS. Trinitatem, & vulnera Christi quotidie culta. Depositus a furca, a Sacerdote accepit, quod petivit: peccatorum scilicet absolutionem, & Communionem; quā acceptā mox expiravit. Stengelius t. 1. div. judic. c. 15. ex Cæsar. l. 9. c. 49.

Duo fratres, propter morum arborem, graves habebant rixas, quovis eorum, suam esse asserente. S. Franciscus de Paula charitate mortuus, optans lites tollere, ad orationem confugit; & eā finitā, ad arborem conversus: o creatura Dei, ait, ego minimus servorum ejus, in nomine SSS. Trinitatis impero tibi, ut componas litigia inter istos dominos temporales. Et mox arbor illa in duas divisa est partes, æquales, ut quisque dimidium habuerit. Paoletti f. 10. de S. Franc. de Paula.

§. IV.

SSS. Trinitatem ama, non offende.

Ex Patribus, & aliis.

Aderit quoque; tunc in Judicio Deus omnium Pater, assidente Christo, & præsentem Spiritum Sanctum, S. Cyrill. Jerol. Catech. 15.

Cum

Cum Scripturam sanctam legimus; Verbum DEI tractamus; Filium DEI per speculum, & in enigmate, præ oculis habemus. Et revera, si benevoli lectores sumus, si benevoli auditores lectioni assistimus legendo, vel audiendo, accendimur: legendo, vel audiendo, ad amorem DEI proficimus. Nonne ergo de Scriptura sacra nobis amor DEI processit? Quid autem est amor DEI? nisi Spiritus DEI? Proceedit donum ex Patre; ut, per Scripturam intellectam, cognoscamus Filium Patris. Proce- dit nobis amor ex intelligentia Scripturæ; ut amemus Patrem Filij, & diligamus Filium Pa- tris. Nonne ergo jam nobis etiam hōc modō Spiritus Sanctus ex Patre, Filioque, processit? S. Rupertus l. 1. de oper. Spir. S. c. 6.

Penſa charissime, quam beatissima Trini- tas amanda sit: quæ sic tota nobis intendit; imō quæ se totam nobis impendit. S. Bona- ventura l. 3. in oct. Pent.

Deus est, Deus Abraham, confere ndo fi- dem: Deus Isaac, conferendo spem: Deus Jacob, conferendo charitatem. S. Bona- ventura in Pl. 45.

Imperator Valens, malevolorum adductus sermonibus, incubuit ad voluntatem ejiciendi Basilium in exilium. Cæterum calamus statim, nolens iniquo subservire consilio, ultro contractus est. Secundum calamus arripuit, ad subscribendum sententiæ exilij, & ille con- fractus est. Tertium; & hic contractus. Tres calami consubstantialitatem Trinitatis prædi- canti patrocinati sunt. S. Ephrem, Encom. in S. Basilium M.

Triplex genus peccatorum. Alia enim sunt, in quæ incidimus per infirmitatem; alia, quæ incurrimus per errorem; alia, quæ committi-

mus per solam iniquitatem. Secundum hunc triplicem peccandi, modum, dicimur pec- care in Patrem, peccare in Filium, pecca- re in Spiritum Sanctum. Nam, quamvis nua, eademque, sit potentia, sapientia, & bonitas, sit Patris, & Filij, & Spiritus S.; Se- cundum quendam tamen modum loquendi in quibusdam Scripturæ locis, potentia Patri, Sapientia Filio, benignitas Spiritui S. (quasi specialiter) videntur assignari. Qui igitur per infirmitatem delinquit, ei utique valde contrarius est, qui summa potentia est. Qui verò per solam malitiam offendit; quomodo ei magis adversarij potest, qui summa bonitas est? Rich. à S. Viſt. tr. 2. c. 3.

Pœnitens obligatur Deo Patri, ex peccatis, quæ fecit ex fragilitate: quia Deo Patri attri- buitur potentia. Solvitur autem ista obliga- tio per asperam, duram, & magnam, pœni- tentiam. Secundo obligatur Filio DEI, ex peccatis, quæ commisit per ignorantiam; igno- rans, quod tenebatur scire. Solvitur hæc obliga- tio, audiendo sapientiam divinam, Missas, sermones, bonas lectiones. Tertio obliga- tur Spiritui S. ex peccatis, quæ commisit per malitiam, & iniquitatem. Solvitur ista obliga- tio per bonitatem, faciendo opera misericor- diæ, tam corporalia, quam spiritualia, S. Vinc. Ferr. f. in Vig. Epiph.

Potentia ad Patrem; Sapientia ad Filium; cœcitas ad Spiritum S., pertinet. Quando ex fragilitate peccamus; peccamus in Patrem, quasi contra potentiam: quando ex ignoran- tia; peccamus in Filium, quasi contra Sapien- tiam: quando verò ex malevolentia; pecca- mus in Spiritum S., quasi contra dilectionem. Blesensis l. 29. in Als. B. V.

TITULUS XIII. TRISTITIA.

§. I.

Figuræ, Symbola.

Scissisq; vestibus. Gen. 37. 34. Vetus mos, in luctu scindere vestes: eratque hoc Sym- bolum plañctus. Scissio enim vestium significabat, scissum dolore cor. Cornelius hic.

Nudis pedibus &c. 2. Reg. 15. 30. He- braei, & postea Romani, nudò capite incede- bant: quasi liberi, & expediti: in luctu verò caput operiebant: ut patet 2. Reg. 19. 4., & Jerem. 14. 3. Nimirum sciebat David; sibi non tam cum Absolone, quam cum Deo, rem esse. Eum itaque prius hisce pœnitentiæ ar- mis expugnare decrevit. Cornelius hic.

Verbum sedendi significat tristitiam: *sede in pulvere virgo filia Babylon.* Isa. 47. 1. *Quo- modo sedet sola civitas?* Thren. 1. 1. *Dies multos sedebunt Filij Israël sine rege.* Os. 3. 4. *Surgite, postquam sederitis.* Pl. 126. 2.

Cum serò esset. Joan. 20. 19. Erat plus mœrore, quam tempore: Serò, est mœoris, & tristi- tiæ, nubilò mentibus obscuratis. - Nullæ no- ctis tenebræ caligini mœoris, & formidinis, comparantur. S. Chrysost. l. 84.

§. II.

Tristitia vitiosa, & indifferens.

Ex Veteri, & Novo.

David tollebat citharam &c. 1. Reg. 16. 23. Franciscus Valles. f. Philos. c. 28. dæ- mones melancholicos invadunt; aut melan- cholicas humores hominibus inferunt. Quo- circa, qui tentationes diaboli evadere cupit; ca- veat à melancholia. Cum suspiciones, timō- res, angores, scrupulos, ingerit; dicat: non credo vobis: vos enim proceditis à meo ho- ste; scilicet damone, & melancholia. Falsa sunt, inepta sunt, stulta; quæ mihi repræ- sentatis. - Hinc S. Antonius, teste S. Athana- sio, dicebat: nihil efficacius est ad vincendos dæmones